

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry (SML) on erittäin huolissaan karhukannan kasvusta ja sen aiheuttamista vahinkojen kasvusta sekä selkeästä turvallisuuteen ja henkeen kohdistuvasta vaaran uhasta. Karhujen aiheuttamat vahingot kohdistuvat raskaasti etenkin ammattitarhaajien toiminnan kannattavuuteen. Taloudelliset menetykset ovat moninkertaiset kerrannaisvaikutusten myötä. Kun mehiläistarhaus loppuu, ulottuvat vaikutukset etenkin maaseudun viljelyelinkeinoihin, mutta myös luonnonmarjojen pölytykseen.

Luontodirektiivi edellyttää, että karhut pidetään ihmisarkoina ja tässä tarkoituksessa kannanhoidollinen metsästys on erinomainen keino. Kannanhoidollisen metsästyksen avulla karhukantaa voidaan myös ohjalla ja pitää suotuisan suojelun tasolla, joka Suomessa on arviolta noin 1000-1500 yksilöä Riistakeskuksen ja Suomen Luonnonsuojeluliiton edustajien kanssa käytyjen keskusteluiden perusteella.

Tällä hetkellä karhukanta on Luken arvion mukaan noin 2200 yksilöä. Määrä on kasvanut 20 prosenttia vuodesta 2023. Karhukanta on kasvanut tai pysynyt samassa jo viimeiset 10 vuotta huolimatta noin 200-300 yksilön vuosittaisesta verotuksesta ennen kannanhoidollisen metsästyksen estymistä reilu pari vuotta sitten.

Metsästyslain muutoksen myötä kannanhoidollinen metsästys on saatava mahdolliseksi, jotta sietokyky säilyy. Tällä hetkellä ollaan sosioekonomisen sietokyvyn ääri rajoilla. Kansalaiset eivät myöskään enää ilmoita karhuhavaintoja tiheään karhukannan alueilla, eivätkä metsästäjät liiku metsällä metsästyksen estymisen vuoksi. Näiden syiden takia entiseen tapaan tehdyt kanta-arviot eivät pidä paikkaansa.

Lausunnon keskeinen sisältö

Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML ry:n tavoitteet

1. Taloudellisesti kannattava mehiläishoito on turvattava maaseudulla
 - o Karhun aiheuttama taloudellinen vahinko voi olla suhteellisesti pieni, mutta sen merkitys elinkeinon kannalta alueella suuri.
 - o Välilliset vaikutukset mehiläistarhauksen loppumisesta ovat huomattavasti suuremmat. Pölytys estyy ja maaseudun viljelyelinkeinot kärsivät mutta myös luonnonmarjojen pölytys heikkenee.

2. Karhukanta on saatava maaseudun elinkeinojen sosioekonomisen sietokyvyn kestäväksi
 - Karhukannan tihentyessä yhä suurempi osa karhuista tottuu ihmiseen ja ihmisarkuus heikkenee.
 - Sähköpaimenaita ei anna 100 prosentista turvaa, vaan karhu yrittää sitkeästi tarhalle ja lopulta pääsee sisään. SML:n tietojen mukaan nyt jo lähes puolet mehiläistarhojen vahingoista tapahtuu sähköpaimenaidasta huolimatta. Karhu kaivautuu usein aidan ali ja aiheuttaa myös maanomistajalle näin vahinkoa, jota ei korvata.
 - Mehiläistarhaa ravintolähteenään pitävä karhu aiheuttaa todellista pelkoa mehiläistarhaajille ja alueen asukkaille.

SML esittää karhuvahinkojen ennaltaehkäisyyn toimivat ja tehokkaat toimenpiteet

1. Karhukannalle on määritettävä suotuisan suojelutason ylläpitävä vähimmäismäärä ja kanta on pidettävä sosiaalisesti siedettävällä tasolla
 - Metsästyslakiin on tehtävä erillispykälä suotuisan suojelun vähimmäismäärästä karhulle.
 - Noin 1000-1500 yksilöä riittää suotuisan suojelun tason ylläpitämiseen.
 - Karhukanta on suhteutettava alueellisesti maaseudun elinkeinojen kannattavuus huomioiden.
2. Karhukannan arviointi on saatava luotettavaksi ja alueelliseksi
 - Havainnot karhuista on suhteutettava havainnoitsijoiden määrään ja haluun ilmoittaa havainnoista.
 - Tiheään karhukannan alueella karhu on niin tavallinen näky, että ilmoitusta ei enää tehdä.
 - Havaintojen tekotapaa on muutettava luotettavaksi.
 - DNA-analyysit on otettava mukaan tukemaan havaintoja.
3. Alueelliset kannanhoitosuunnitelmat
 - Metsästyslain muutosten on mahdollistettava kannanhoidollinen metsästys, jonka avulla voidaan säädellä karhukantaa alueellisesti, vahinkoja ennaltaehkäisevästi.
 - Karhukannalle on määritettävä alueellinen jakaantuminen ottaen huomioon maaseudun elinkeinot ja niiden taloudellinen kannattavuus.

4. Metsästyslain muutosten täytyy mahdollistaa kannanhoidollinen metsästys

- Karhukanta saadaan kannanhoidollisen metsästyksen avulla pidettyä sosioekonomisesti siedettävällä tasolla.
- Erittäin nopeasti saatava vahinkoperusteinen lupa saattaa auttaa akuutissa tilanteessa.
- Kannanhoidollinen metsästys puolestaan turvaa sosiaalisen taloudellisen siedettävyyden pitkällä aikavälillä.
- Metsästyslakiin on saatava päämäärä, jossa määritellään karhuille vähimmäismäärä, joka jaetaan alueellisesti.

Helsingissä 11.3.2025,

Susanna Eloranta
Toiminnanjohtaja
Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML Ry